

C R E A R , I M I T A R , C O P I A R , P L A G I A R

UNA INVESTIGACIÓ DE LLIBRE

FULLS DE TREBALL

**GUIA PRÀCTICA PER A ESTUDIANTS
SEGON CICLE ESO.**

**Com fer un treball original,
ben documentat i respectuós
amb els drets d'autor**

Investigar pas a pas

Pas 1 : El contracte

Investigues o surts del pas?	3
Pas a pas	6
Sí val, no val	6
El contracte de l'investigador	7
El termòmetre	8

Pas 2: El tema

Segueix el rastre!	9
La fórmula	12
Què acostumes a fer	13

Pas 3: El pla

Pensa-ho bé!	14
Fes un pla	15

Pas 4: Les idees

¿On són les claus de la informació?	17
Fes un diagrama	19

Pas 5: Les fonts

Les fonts	24
Visita una biblioteca	25
Busca que busca	27
Què acostumes a fer?	29

Pas 6: Los documentos

Què acostumes a fer?	30
Explora els documents	31
Selecciona els documents	32

Organitza les teves dades bibliogràfiques	33

Pas 7: La informació

Ets un lector crític?	35
Trobar respostes a les meves preguntes	37
Anotar per citar	38
Comparar dos textos	39
Distingir fets i opinions	40

Pas 8: El guió

Acaba el teu diagrama	41
Fes el guió	42

Pas 9: Sigues original

Citar	44
Parafrasejar	45
La bibliografia	46

Pas 10: L'informe

Pensa com serà el teu informe	47
Fes un esborrany	49
Redacta el teu informe	51
Comprova que...	52
L'exposició oral	53
El panell o mural	54

Pas 11: A Internet

És de llibre la teva investigació?	55

Pas I: el contracte

Investigues o surts del pas?

Et proposem

¿Com acostumes a investigar a l'hora de fer els teus treballs? Pots contestar el següent test. Fes-ho amb sinceritat, subratllant «sí» quan la frase que apareix a la columna de la dreta descrigui alguna de les teves actituds a l'hora d'investigar i «no» quan passi el contrari. T'ajudarem a millorar tot allò que no saps fer o que fas amb dificultat.

1. Quan el professor em fa fer un treball de tema lliure, escullo el que em resulta més fàcil. sí
 no

---

2. Acostumo a comentar les meves idees amb els companys, amb els professors, amb els pares... sí
 no

---

3. Quan tinc la idea per a un treball no la dic a ningú, perquè no em copiïn. sí
 no

---

4. Intento consultar força fonts d'informació i que siguin variades, tot i que trigui més temps a fer el treball. sí
 no

---

5. Quan tinc tres o quatre documents, ja em semblen prou. sí
 no

---

6. Per buscar informació utilitzo diferents paraules clau que expressen els punts del tema que vull tractar. sí
 no

---

7. Acostumo a apuntar sempre d'on he tret les informacions per incloure-les al final del treball en una bibliografia. sí
 no

---

8. Tinc dues o tres adreces d'Internet per sortir del pas en tots els treballs que haig de fer per a les distintes assignatures. sí
 no

---

9. Penso que hi pot haver documents que, tot i que tracten el tema del meu treball no em serveixen pel seu enfocament, la poca qualitat, un excessiu nivell, etc. sí
 no

---

10. Crec que qualsevol document pot ser bo per a un treball, ja que si ha estat publicat és que té qualitat. sí
 no

---

11. Prefereixo buscar molts documents i després rebutjar els que m'agraden menys. sí
 no

Material disponible a:

esdelibro.es

12. M'agrada anar a les biblioteques ja que hi puc trobar informació interessant. sí no
-
13. Sovint m'oblido de citar les fonts d'informació. sí no
-
14. M'agrada començar de seguida el meu treball, encara que no tingui gaire clar què vull fer. sí no
-
15. Una vegada he planificat el treball, m'hi mantinc fidel fins al final, passi el que passi. sí no
-
16. Abans d'iniciar un treball el planifico d'acord amb com vull abordar el tema escollit. sí no
-
17. Solc anotar les indicacions del professor, per no oblidar-les i tenir-les en compte sempre. sí no
-
18. Sóc bastant flexible i acostumo a modificar el contingut i l'enfocament dels treballs a mesura que passo per diferents etapes i descobreixo coses noves. sí no
-
19. Per redactar el treball tinc en compte qui el llegirà. sí no
-
20. Una vegada redactat el text, el lliuro de seguida. sí no
-
21. M'agrada repassar diverses vegades els treballs escrits, per veure si estan ben expressats i per revisar les idees que hi exposo. sí no
-
22. Si el professor diu que la investigació ha d'ocupar deu fulls, els ompló com sigui, encara que el treball ocupi menys espai. sí no
-
23. Solc copiar paràgrafs dels documents que selecciono, ja que em costa expressar-ne el contingut amb les meves pròpies paraules. sí no

Material disponible a:

esdelibro.es

24. Quan el tema es presta a discussió, acostumo a defensar les opinions que emeten els autors dels textos que he trobat, encara que siguin contràries a les meves. sí no

25. No m'importa donar la meva opinió personal, encara que sigui oposada al que diuen les informacions o els textos que he trobat. sí no

26. Quan rebo un treball meu corregit, llegeixo ràpidament les correccions i després me n'oblido. sí no

27. Un cop he lliurat el treball al professor, ja no me'l torno a mirar. sí no

28. M'agrada que el professor avalui el meu treball i que em digui el que hi puc millorar. sí no

29. Quan haig de comunicar oralment el treball, elaboro algun material complementari perquè el meu auditori compregui millor què vull dir. sí no

30. M'empipa que els altres llegeixin el meu treball. sí no

31. M'interessa donar a conèixer el meu treball i que els altres hi donin la seva opinió. sí no

COM T'HA ANAT?

Si has tingut més de 20 respostes marcades en negre:

enhorabona!, investigues com cal.

Si les teves respostes marcades en negre són entre 10 i 20:

et conformes amb «sortir del pas», però pots millorar molt la teva manera d'investigar.

Si les teves respostes marcades en negre són menys de 10:

compte! et dediques simplement a «sortir del pas»; convé que revisis la teva manera de treballar.

Material disponible a:

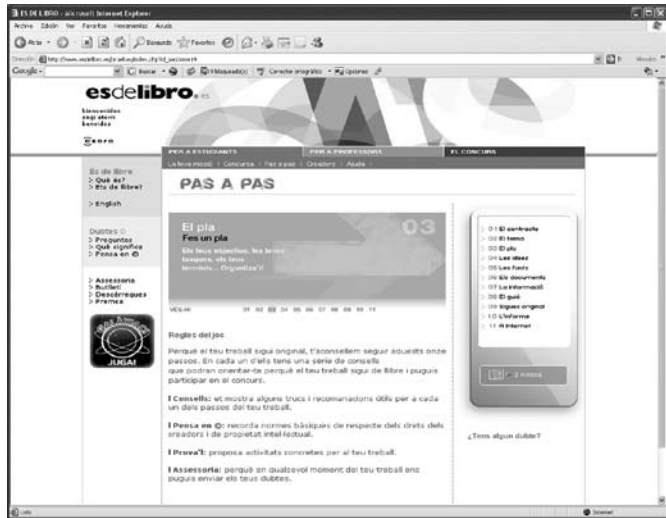
esdelibro.es

Pas I: el contracte

Pas a pas

Et proposem

Vés a aquest apartat del web esdelibro.es per obtenir una visió general de les diferents fases per les quals has de passar perquè el teu treball d'investigació sigui rigorós i original.

Sí val, no val

Et proposem

¿Vols saber què es pot fer i què no es pot fer en una bona investigació? Dóna una ullada a esdelibro.es i trobaràs bons consells per fer el teu treball respectant els drets d'autor.

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas I: el contracte

El contracte de l'investigador

Et proposem

(Nom i Cognoms)

conec les

següents condicions per fer la meva investigació i opto perquè sigui publicada a esdelibro.es:

- Seguiré els onze passos del procés investigador i m'esforçaré a aconseguir un bon resultat en cada un d'ells.
- Tindrè sempre present que tota obra té un amo i que aquest amo té el dret que la seva creació sigui respectada. Per tant, respectaré les idees i creacions originals d'altres persones en què em basi per fer la meva investigació.
- Em comprometo a utilitzar com a mínim les següents fonts: una enciclopèdia impresa o electrònica (en CD o a Internet), un llibre sobre el meu tema d'investigació, un article de revista o periòdic (si hi ha alguna cosa publicada sobre el meu tema), una pàgina d'Internet d'un organisme que ofereixi prou garanties i una pàgina d'Internet d'imatges.
- Em comprometo a visitar una biblioteca o centre de documentació per trobar-hi alguns dels documents que necessito.
- Elaboraré un treball personal en el qual sintetitzaré, combinaré i contrastaré les idees d'altri amb les meves pròpies i seré exigent a l'hora de delimitar quines idees em pertanyen i quines no.
- Cites sempre les meves fonts d'informació, i també les meves fonts d'inspiració, mitjançant notes i bibliografia.
- Sempre que copii una cita textual la posaré entre cometes i en citaré l'autor, així com la font d'on l'he extret.

Accepto les condicions exposades més amunt i vetllaré per al seu compliment durant totes i cadascuna de les fases del procés de treball, fins acabar-lo.

A ....., ... de ..... de .....

Sgt. L'investigador / La investigadora

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas I: el contracte

El termòmetre

A més

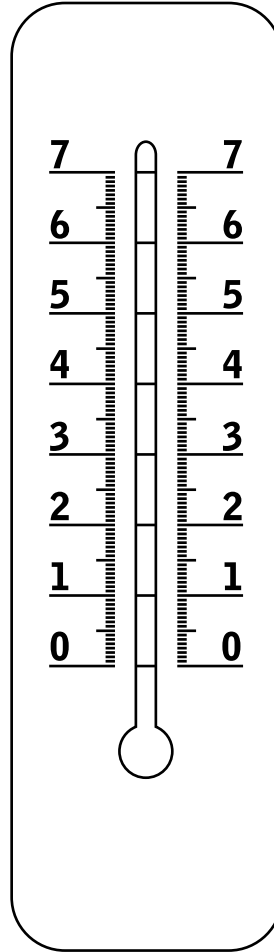
Endevina la temperatura del teu termòmetre © ombrejant un grau per cada resposta afirmativa:

Respectes
i valores les idees i creacions originals en què t'has basat per fer el treball?

Ets conscient que tota obra té un amo?

Saps que tu també ets un creador i que els altres han de respectar les teves pròpies creacions originals?

¿Valores els suports a través dels quals han arribat fins a tu les idees originals que van fer avançar el món: els llibres, les pel·lícules, els vídeos, les publicacions periòdiques, els CD ROM i, en general, tots els tipus de documents?

¿Ets conscient de tot l'afany i l'esforç que hi ha darrere de cada llibre, document audiovisual, pàgina web, etc., que utilitzes per fer el teu treball?

Comprens la diferència que hi ha entre plagiar, copiar, imitar i crear?

Vas prou en compte a l'hora de delimitar quines idees són dels altres i quines són teves?

Cites sempre les teves fonts d'informació?

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas 2: el tema

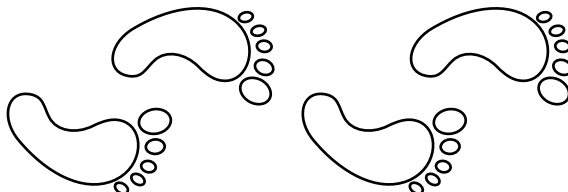
Segueix el rastre!

Et proposem

1. Descobreix què contenen les petjades.

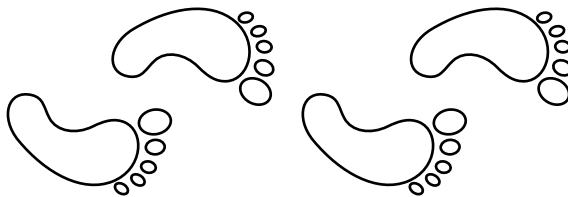
Rastre 1

Anota per ordre de preferència les quatre grans àrees que t'interessin més. Per exemple ciències, literatura, art, història, música, cinema, etc.

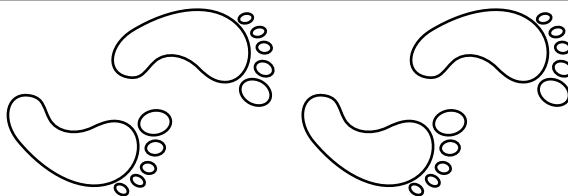
Rastre 2

Aconsegueix el periòdic del dia i anota els quatre temes d'actualitat que et cridin més l'atenció. Per exemple: la immigració il·legal, el forat d'ozó, els darrers viatges espacials, etc.

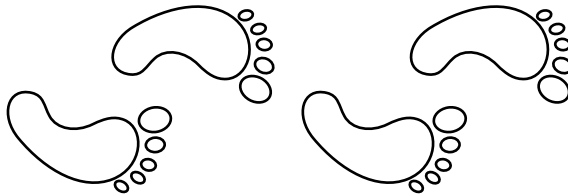
Rastre 3

Demana a algun amic, als pares o als professors que et suggereixin temes i anota'ls.

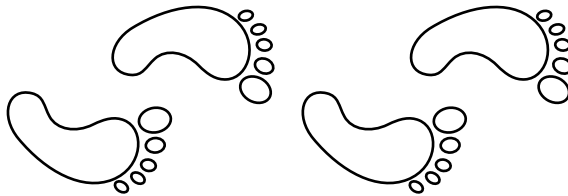
Rastre 4

Aconsegueix una enciclopèdia, obre-la diverses vegades i fulleja'n les pàgines a l'atzar: apunta els temes que hi surtin i anota els quatre que t'atreguin més.

Rastre 5

Fes sol o en grup una pluja d'idees i anota les quatre que t'agradin més.

Material disponible a:

esdelibro.es

La pluja d'idees

La pluja d'idees consisteix a anotar durant deu minuts totes les idees que se t'acudeixin sense censurar-ne cap. Després es poden anar descartant aquelles que no es considerin apropiades, fins a seleccionar un tema.

2. Analitza els cinc rastres: Hi ha algun tema que coincideixi en dos o més rastres dels que has seguit? Anota'ls en el requadre.

3. Sotmet els teus possibles temes a un interrogatori, amb l'ajuda de la taula següent.

	TEMA 1	TEMA 2	TEMA 3
Tinc algun coneixement previ sobre el tema?			
És fàcil trobar-ne informació?			
Tinc clars els seus límits? No és ni excessivament ampli ni massa limitat?			
¿Se m'acudeixen, quasi sense pensar-les, almenys tres preguntes sobre el tema?			
¿Hi ha, almenys, un o dos aspectes que despertin la meva curiositat?			
És un tema que pot interessar també als altres?			
És un tema amb què em sento bé?			

Material disponible a:

esdelibro.es

4. Ara, t'has de decidir!

A quin tema t'han portat les petjades?:

Com et sents davant la idea de començar una investigació sobre ell?:

Si la idea t'atrau, no hi ha cap dubte: aquest és el teu tema! Ara comença a treballar i deixa de pensar si podries haver-ne escollit un altre. Intenta fer el millor treball possible.

AJUDA

Alguns consells

És convenient escollir un tema sobre el qual puguem obtenir informació amb una certa facilitat. Per assegurar-te'n pots demanar ajuda a un bibliotecari o bibliotecària.

També és important posar límits al nostre tema. Per exemple, «El continent africà» és un tema excessivament ampli. Podríem concretar-lo més: «El relleu del continent africà». O fins i tot més, establint un límit espacial: «El relleu del sud del continent africà». Quan el tema escollit admeti que establim límits temporals, hem de fer-ho. Si, per exemple, el tema és «Les migracions en el continent africà» podem concretar-lo limitant-lo a un segle: «Les migracions en el continent africà en el segle XX». La combinació de límits temporals i espacials concreta molt més el tema; per exemple: «Les migracions en el nord del continent africà en el segle XX».

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas 2: el tema

La fórmula

Et proposem

La investigació consisteix a ser curiós; així que elegeix un dels temes següents, pensa en el que ja saps d'ell i demostra la teva curiositat plantejant més preguntes, totes les que se t'acudeixin. Per a això, pots utilitzar la fórmula següent: **4Q 1C 1O nPQ nE**, o sigui

4Q

Què
Qui
Quan
Quant

1C

Com

1O

On

nPQ

Per què
Per què
Per què...

nE

Efectes

Escull un tema i aplica-hi la fórmula! Te'n suggerim alguns:

- Els viatges a la Lluna.
- Els sismes submarins.
- L'escalfament del globus.
- La immigració il·legal.
- El dopatge en l'esport.

Ara, tracta d'aplicar la fórmula 4Q 1C 1O nPQ nE al teu tema d'investigació i anota les teves preguntes en aquest requadre:

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas 2: el tema

Què acostumes a fer?

A més

Segurament ja t'hauràs trobat abans en la situació d'haver d'escollir un tema d'investigació. Senyala a la taula què acostumes a fer.

Quan haig d'escollir un tema per fer un treball...	SÍ	NO
Pregunto als pares	☐	☐
Penso en un tema d'actualitat que m'interessi	☐	☐
Pienso en un tema de actualidad que me interese	☐	☐
Miro en el sumari del llibre de text i elegeixo el tema que m'interessa	☐	☐
Pregunto al professor	☐	☐
Penso en les coses que m'interessen fora de l'escola	☐	☐
Faig una llista de temes sense pensar-m'hi gaire i n'escullo un	☐	☐
Escullo el primer que em passa pel cap	☐	☐

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas 3: el pla Pensa-ho bé!

Et proposem

Els exploradors que decideixen endinsar-se en paratges poc coneguts acostumen a anar ben preparats, amb mapes i plànols del lloc, per no perdre's. Una cosa semblant passa quan un professor et demana que facis un treball. Per no perdre't i arribar al teu destí és fonamental que concretis tots els aspectes pràctics abans de començar.

Per concretar les característiques del teu treball, completa la fitxa següent amb les teves idees.

Material disponible a:

esdelibro.es

Tema del treball (títol provisional i subtítol):

Nom i cognoms de les persones que faran el treball:

Termini de lliurament:

Tipus d'informació que necessito (definicions, dades puntuals, textos explicatius, opinions diferents, il·lustracions, sons, vídeos, etc.):

Recursos necessaris (ordinador, arxivador, fulls, fitxes, fundes de plàstic, llapis, retoladors per subratllar, etc.):

Traçaràs el teu mapa de situació i el camí que has de seguir si contestes preguntes com aquestes:

Com farà el treball?

- De manera individual En equip

Quin producte final presentaré?

- Un mural Una redacció de conclusions
 Una exposició oral Una síntesi de la informació recollida

Altres:

Quina longitud aproximada ha de tenir?

- Nombre mínim de pàgines Nombre màxim de pàgines

Haig d'incloure-hi gràfics o il·lustracions?

- No Sí, necessàriament Només si ho considero necessari

A quin tipus de receptor va adreçat?

- Al professor Als companys A un públic ampli

Quan cal lliurar-lo?

Si ha de ser exposat oralment, quant de temps durarà l'exposició?

Podrem fer servir la biblioteca de l'institut? Sí No

En cas afirmatiu, **a quines hores?**

Podrem consultar altres biblioteques? Sí No

Tindrem accés a Internet? Sí No

Pas 3: el pla

Fes un pla

Et proposem

1. Pla de treball individual

Pots utilitzar una fitxa com aquesta per organitzar el teu treball individual, indicant les dates concretes en què faràs cada tasca.

NOM		
TÍTOL PROVISIONAL		
PAS	TASQUES	DATES
Les idees	Preguntar al professor/a per organitzar el treball	
	Consultar enciclopèdies i diccionaris a la biblioteca de l'institut per seleccionar paraules clau	
	Fer un diagrama per organitzar els meus coneixements previs sobre el tema	
Les fonts	Buscar en els catàlegs de la biblioteca de l'institut	
	Buscar en els catàlegs de la biblioteca del barri	
	Buscar a Internet	
Els documents	Seleccionar documents	
La informació	Llegir textos	
	Sintetitzar les informacions extretes dels textos	
	Anotar en fitxes les dades dels documents, per localitzar-los novament o per citar les fonts al final	
El guió	Completar el diagrama amb la informació obtinguda	
	Elaborar un guió de l'informe final, on s'incloguin els capítols que tindrà	
Cites i bibliografia	Organitzar les notes d'acord amb els capítols de l'informe	
	Fer una llista amb la bibliografia utilitzada	
L'informe	Definir la forma definitiva del treball: escrit, mural, exposició oral...	
	Redactar un esborrany	
	Corregir i comprovar l'esborrany	
	Passar el treball en net	
	Fer-hi una última revisió amb l'ajuda d'una llista de control	
Lliurar-lo		
La publicació a Internet	Publicar la meva investigació a esdelibro.es	

Material disponible a:

esdelibro.es

2. Pla de treball en equip

Pots utilitzar una fitxa com aquesta per organitzar el teu treball en equip; substitueix els encapçalaments «Nom» pels noms dels membres de l'equip. En aquest cas caldrà repartir-se el treball i anotar qui s'encarregarà de cada tasca o quines seran fetes per tots.

TÍTOL PROVISIONAL					
PAS	TASQUES	NOM 1	NOM 2	NOM 3	DATES
Les idees	Preguntar al professor/a per organitzar el treball				
	Consultar enciclopèdies i diccionaris a la biblioteca de l'institut per seleccionar paraules clau				
	Fer un diagrama per organitzar els meus coneixements previs sobre el tema				
Les fonts	Buscar en els catàlegs de la biblioteca de l'institut				
	Buscar en els catàlegs de la biblioteca del barri				
	Buscar a Internet				
Es documents	Seleccionar documents				
La informació	Llegir textos				
	Sintetitzar les informacions extretes dels textos				
	Anotar en fitxes les dades dels documents, per localitzar-les novament o per citar les fonts al final				
El guió	Completar el diagrama amb la informació obtinguda				
	Elaborar un guió de l'informe final, on s'inclouguin els capítols que tindrà				
Cites i bibliografia	Organitzar les notes d'acord amb els capítols de l'informe				
	Fer una llista amb la bibliografia utilitzada				
L'informe	Definir la forma definitiva del treball: escrit, mural, exposició oral...				
	Redactar un esborrany				
	Corregir i comprovar l'esborrany				
	Passar el treball en net				
	Fer-hi una última revisió amb l'ajuda d'una llista de control				
	Lliurar-lo				
La publicació en Internet	Publicar la meua investigació a esdelibro.es				

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas 4: les idees

On són les claus de la informació?

Et proposem

Per fer la investigació hauràs de consultar documents impresos, catàlegs de biblioteca, buscadors, pàgines web... Quan utilitzes una enciclopèdia o l'índex d'un llibre, busques una paraula per ordre alfabètic; quan fas servir un catàleg de biblioteca o un buscador d'internet, tecleges una o diverses paraules, etc. Són les paraules clau. Per exemple, si fas un treball sobre la història del llibre imprès, les paraules clau seran llibre, impremta, història.

La paraula clau ja ens ho diu tot: una clau que ens obre la porta de la informació emmagatzemada en cada document.

Però, vés en compte! Has d'estar preparat per escollir paraules clau alternatives si no obtens cap resultat de la consulta. Si no se te n'acudeixen, pot ser útil consultar un diccionari o un diccionari enciclopèdic, on trobaràs sinònims o termes relacionats. Per exemple, a la definició de «migració» és molt probable que trobis altres paraules clau de la seva família: «emigració» i «immigració»; o, si busques «llibre» en un diccionari enciclopèdic, pot ser que trobis termes com «còdex», «enquadrernació», etc., que t'obriran vies d'investigació.

A la sopa de lletres tens les paraules clau que corresponen als següents títols o preguntes. Busca-les i completa el quadre:

TEMES	PARAULES CLAU
L'escassetat d'aigua potable a Àfrica	Aigua potable, Àfrica
La civilització egípcia	Egipte, història, civilització
Es pot recórrer tot Europa amb tren?	Europa, ferrocarril
El conreu de l'arròs a la Xina	arròs, Xina, conreu
Per què hi ha secada a Espanya?	secada, Espanya
És possible viatjar a Mart?	viatges, Mart, exploració espacial

Material disponible a:

esdelibro.es

Et proposem

W	F	E	R	R	O	C	A	R	R	I	L
G	H	N	J	Y	T	E	E	S	R	H	A
A	A	F	G	H	E	U	R	O	P	A	I
G	R	V	P	N	G	J	O	Ñ	Ñ	N	C
E	R	O	L	H	I	S	T	O	R	I	A
S	O	I	O	B	P	T	P	Ñ	V	G	P
P	S	M	A	R	T	E	D	I	D	F	S
A	I	A	I	A	E	W	L	P	Q	C	E
N	I	J	U	T	W	I	Q	O	S	E	O
Y	R	G	F	T	T	E	X	L	E	S	I
A	O	N	U	Z	U	Q	S	T	C	D	C
R	Y	V	A	A	H	A	X	R	A	D	A
W	D	C	F	F	P	B	Z	R	D	D	R
R	I	A	R	R	R	O	Z	E	A	Y	O
O	J	J	O	I	X	N	T	E	R	I	L
T	U	E	M	C	X	I	N	A	T	O	P
E	R	S	T	A	R	O	Y	T	B	M	X
U	S	E	G	T	A	I	V	E	G	L	E
C	O	N	R	E	U	O	X	X	Y	W	E

Ara, tracta de localitzar les paraules clau del teu tema d'investigació i anota-les.

El meu tema:

Paraules clau:

Pas 4: les idees

Fes un diagrama

Et proposem

Els diagrames són molt útils per recapitular el que saps sobre un tema, així com el que vols saber.

Elabora un diagrama inicial que contingui els coneixements previs i les preguntes que t'has fet sobre el teu tema d'investigació.

Per fer el diagrama, segueix aquests passos.

a. Pensa en el que saps sobre el tema i en el que vols saber. Tot diagrama parteix dels coneixements previs que es tenen sobre un tema concret i del que s'hi vol aprofundir. Per organitzar tot això pots utilitzar una taula com aquesta:

Què sé sobre aquest tema?	Paraules clau
Què vull saber?	Paraules clau

Exemple

TEMA: El llibre

Què sé sobre aquest tema?	Paraules clau
Conec la seva forma i la seva organització	Llibre, fulls, enquadernació, pàgines, capítols, paràgrafs, sumari, introducció, conclusió, impremta, editorial, llibreria, estudi, oci.
Tenen un o més autors	
Es fabriquen a les editorials	
S'imprimeixen a les impremtes	
Es venen a les llibreries	
S'utilitzen per estudiar, entretenir-se, etc	
Què vull saber?	Paraules clau
Qui va inventar els llibres? Quan? Per què?	Invenció, llibre, impremta, reproducció, professió, creació, publicació, món, Espanya.
Es va inventar la impremta al mateix temps? Qui la va inventar?	
Quines maneres hi ha de fer còpies dels llibres?	
Quines professions estan relacionades amb la fabricació de llibres?	
Què fa un autor perquè la gent pugui llegir un llibre que ha escrit?	
Quants llibres es publiquen cada any al món? I a Espanya?	

Material disponible a:

esdelibro.es

Per fer un diagrama, has de procedir de la següent manera:

- ESCRIU el títol o tema central, dins un cercle, en el centre de la pàgina.
- Fes sortir d'aquest cercle, en qualsevol direcció, tantes línies com subtemes o epígrafs se t'acudeixin relacionats amb el tema central. Damunt o davall d'aquesta línia s'escriuen les paraules clau que reflecteixen el contingut de l'epígraf.
- D'aquestes línies principals poden sortir-ne d'altres de secundàries, que recolliran idees secundàries. D'aquestes línies secundàries es poden ramificar, a la vegada, altres línies o conceptes.
- El diagrama no és definitiu fins que no es reelabora i es completa. Això es va fent de mica en mica.

Material disponible a:

esdelibro.es

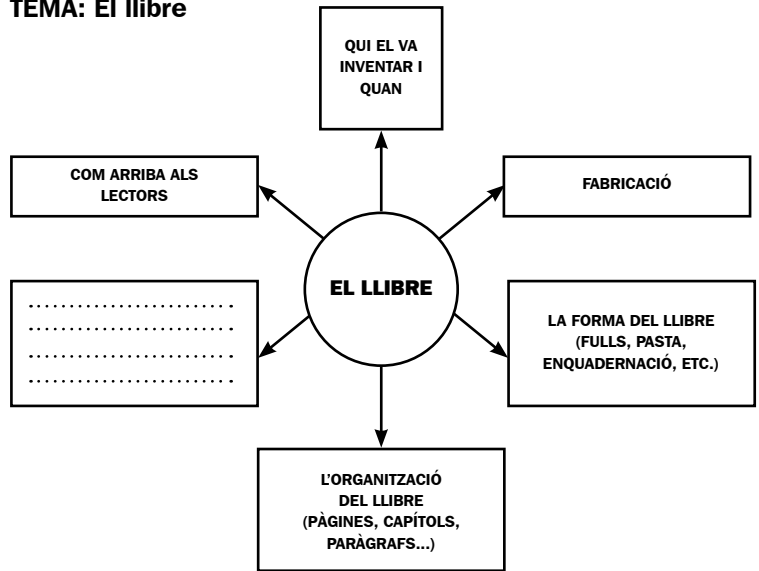
b. Organitza els teus coneixements i preguntes en un diagrama.

Un cop assenyalades les teves idees en una taula pots començar a plasmar-les de forma visual en un diagrama.

Ja ets a punt de fer el teu propi diagrama. Si vols, abans de començar a fer-lo pots mirar els que hem elaborat utilitzant les paraules clau de l'exemple anterior:

Exemple

TEMA: El llibre

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas 5: les fonts

Les fonts

Et proposem

Pensa en les informacions que necessites per a la teva investigació i valora les fonts que creguis que et seran més útils per fer-la.

	Molt important	Important	Poc important
Família			
Amics			
Professors			
Enquestes			
Entrevistes			
Observació			
Experiments			
Biblioteques			
Enciclopèdies			
Llibres			
Diccionaris			
Internet			
Periòdics			
Revistes			
Ràdio			
Televisió			

Quina font utilitzaràs?:

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas 5: les fonts

Visita una biblioteca

Et proposem

Per poder fer la teva investigació hauràs de visitar una biblioteca.

Recorre'n els diferents espais; informa't sobre el pla de classificació que utilitzen; assabenta't de com s'utilitzen els seus catàlegs, com pots trobar els llibres o documents, etc.

a. Busca en el catàleg quins documents et convindrà consultar per fer la teva investigació. Per això, utilitza les paraules clau que has trobat sobre el teu tema.

b. Anota les dades de les obres que has trobat i que et poden interessar.

Títol provisional del treball:

Tipus d'informació que necessito

(depenent del treball que t'hagin demanat: definicions, dades puntuals, opinions diferents, il·lustracions, etc.):

Obres que em poden interessar:

Autor:

Títol:

Signatura:

Autor:

Títol:

Signatura:

Autor:

Títol:

Signatura:

Autor:

Títol:

Signatura:

Material disponible a:

esdelibro.es

Tots els documents que hi ha en una biblioteca estan organitzats. Hi podràs fer servir tres eines per localitzar ràpidament un document: el pla de classificació, els catàlegs i la signatura.

El pla de classificació indica com es distribueixen els llibres en les prestatgeries. El més normal és que els llibres que tracten d'un mateix tema estan col·locats a la mateixa prestatgeria. La majoria de biblioteques classifiquen els seus llibres seguint un pla anomenat Classificació Decimal Universal (CDU), que divideix el coneixement en deu temes generals:

0 OBRAS GENERALS (diccionaris, enciclopèdies...)	5 CIÈNCIES EXACTES I NATURALS
1 FILOSOFIA - PSICOLOGIA	6 CIÈNCIES APLICADES
2 RELIGIÓ - MITOLOGIA	7 ART - ESPORTS
3 CIÈNCIES SOCIALS	8 LLENGUA - LITERATURA
4 (Classe buida)	9 GEOGRAFIA - BIOGRAFIA - HISTÒRIA

Cada un d'aquests temes, a la vegada, es divideix en altres. Els temes generals es numeren amb una xifra del 0 al 9, mentre que les divisions d'aquests temes es numeren amb dues xifres.

Els catàlegs són conjunts de fitxes en les quals els bibliotecaris anoten les dades principals de cada document que hi ha a la biblioteca: cognoms i nom de l'autor, títol, lloc, editor i any de publicació, caràcters físics -pàgines, il·lustracions, etc.-, col·lecció, notes bibliogràfiques, ISBN -número identificatiu del llibre- i temes que tracta. En moltes biblioteques hi ha dos tipus de catàlegs: el manual i l'automatitzat. En el catàleg manual pots consultar les fitxes físicament, mentre que en l'automatitzat pots consultar-les des d'un ordinador dins la biblioteca o, si el catàleg és accessible a Internet, des de qualsevol ordinador.

Pots buscar de diverses maneres un document d'un catàleg. Si ja coneixes un document concret, localitza'l buscant en el catàleg per autor o per títol. Si t'interessa veure quins documents existeixen d'un tema determinat, fes una consulta per matèria o descriptor, utilitzant les paraules clau que has seleccionat per a la teva investigació. A més, els catàlegs solen tenir una llista pròpia de paraules clau, anomenada llista de descriptors o de matèries, que indiquen el tema dels documents. Aquesta llista t'ajudarà a precisar els termes que has d'utilitzar per buscar. De vegades, també et permetrà enriquir la teva llista de paraules clau amb sinònims, termes relacionats, etc.

La signatura és un codi que els bibliotecaris donen a cada document de la seva biblioteca per indicar on és col·locat. Podràs veure la signatura d'un llibre a la part externa, en una etiqueta anomenada teixell, que està enganxada en el lloc. La signatura es compon de nombres i lletres:

- el nombre de la Classificació Decimal Universal,
- les tres primeres lletres del cognom de l'autor, en majúscules,
- les tres primeres lletres del títol -sense articles-, en minúscules.

A les prestatgeries, els llibres s'ordenen, primer, pels nombres de la classificació o pel gènere; després, dins de cada nombre, per l'ordre alfabètic de les tres lletres de l'autor.

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas 5: les fonts

Busca que busca

Et proposem

Utilitza algun buscador d'Internet per trobar informació vàlida per al teu treball d'investigació.

Els buscadors d'Internet són programes que ens ajuden a trobar pàgines sobre els temes que ens interessin. Ens ofereixen dues possibilitats de recerca:

- **La recerca simple, en la qual introduïm les paraules clau sense establir cap més condició.**
- **La recerca avançada, en la qual podem establir condicions que donaran un resultat més precís.**

Per anotar els resultats de la teva recerca a Internet, a més d'agregar les pàgines interessants als favorits del teu explorador, pots utilitzar una fitxa com aquesta:

Títol provisional del treball:

Tipus d'informació que necessito (depenent del treball que t'hagin demanat: definicions, dades puntuals, opinions diferents, il·lustracions, etc.):

Pàgines web que em poden interessar:

Direcció URL de la pàgina:

Nom de l'autor o de l'organització responsable:

Direcció URL de la pàgina:

Nom de l'autor o de l'organització responsable:

Direcció URL de la pàgina:

Nom de l'autor o de l'organització responsable:

Direcció URL de la pàgina:

Nom de l'autor o de l'organització responsable:

Material disponible a:

esdelibro.es

Si et fixes en la recerca avançada del Google, hi apareix una fitxa per establir les condicions que han de complir els documents. Hem subratllat les condicions que et poden ajudar a precisar més la recerca.

Cerca els resultats:

- Amb totes les paraules
- Amb la frase exacta
- Amb qualsevol de les paraules
- Sense les paraules

Idioma: català

Retorna les pàgines web que han estat actualitzades el(s):

- En qualsevol data
- Darrers 3 mesos
- Darrers 6 mesos
- El darrer any

Mostra els resultats en els quals els termes apareguin:

- En qualsevol lloc de la pàgina
- Al títol de la pàgina
- Al cos de la pàgina
- A la URL de la pàgina
- Enllaços que portin a la pàgina

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas 5: les fonts

Què acostumes a fer?

A més

En grups de quatre companys, completeu la taula següent posant una creu en el quadre corresponent quan la resposta sigui afirmativa.

	NOM 1	NOM 2	NOM 3	NOM 4	TOTAL
¿Acostumes a anar a la biblioteca almenys un cop al mes?					
¿Vas a la biblioteca per llegir llibres o revistes que t'agraden?					
¿Hi vas a estudiar?					
¿Hi vas a consultar documents per fer treballs?					
¿Hi utilitzes el servei de préstec a domicili?					
¿Hi utilitzes Internet?					
¿Participes en alguna de les activitats que organitza la biblioteca?					

Sumeu les dades dels distints grups i comenteu els resultats.

Coneixeu bé el que us ofereixen les biblioteques?

Aprofiteu totes les oportunitats que ofereixen les biblioteques?

Valdria la pena utilitzar-les més?

Material disponible a:

esdelibro.es

Paso 6: els documents

Què acostumes a fer?

Et proposem

Hi ha moltíssims tipus de documents: obres de consulta, llibres, periòdics, revistes, fulletons, CD-ROMs, pàgines web, etc. Però no tots els documents són adequats per a les distintes necessitats d'informació que et poden sorgir al llarg del procés d'investigació.

¿Tens el costum de consultar el document adequat als teus objectius o, al contrari, utilitzes sempre el mateix tipus de documents? Contesta el següent qüestionari per tenir una idea més precisa de quin tipus de documents s'ajusta més a les teves necessitats d'informació.

A la columna de la dreta hi pot haver més d'un document vàlid.

Si necessites...	Quin és el document més apropiat?
1...trobar una definició o una traducció.	a) Un diccionari
	b) Un llibre
	c) Un atlas
2...trobar una dada puntual.	a) Un atlas
	b) Una enciclopèdia
	c) Una base de dades
3...obtenir dades generals sobre un tema.	a) Una base de dades
	b) Una enciclopèdia
	c) Un documental
4...aprofundir en el coneixement d'un tema.	a) Un diccionari
	b) Un llibre monogràfic sobre aquest tema
	c) Una pàgina web
5...situar un lloc en el mapa.	a) Una pàgina web
	b) Un atlas
	c) Un periòdic
6...fer un seguiment d'un afer d'actualitat.	a) Un periòdic
	b) Una pel·lícula de ficció
	c) Un programa de ràdio
7...conèixer més a fons temes d'actualitat.	a) Un programa de ràdio
	b) Un canal informatiu de TV
	c) Un plànol
8...localitzar la situació d'un carrer, d'un edifici, etc.	a) Un plànol
	b) Un atlas
	c) Una guia de viatges
9...aconseguir informació ràpida sobre una institució, un país.	a) Un llibre monogràfic
	b) Un fulletó informatiu
	c) Un llibre

Consulta la solució i valora el teu nivell d'encerts

1. a)
2. b) y c)
3. b) y c)

4. b) y c)
5. b)
6. a) y c)

7. a) y b)
8. a)
9. b)

Si has aconseguit entre 10 i 14 encerts: Enhorabona! Saps escollir el document adequat a les teves necessitats d'informació. Aquesta unitat t'ajudarà a perfeccionar encara més les teves habilitats de recerca d'informació.

Si has aconseguit entre 6 i 9 encerts: Vés amb compte d'ara endavant! Els continguts d'aquesta unitat t'ajudaran a enriquir les teves habilitats d'informació.

Si has aconseguit entre 0 i 5 encerts: És urgent que revisis la teva manera de treballar! Amb l'ajuda d'aquesta unitat adquiriràs les habilitats d'informació que necessites.

Material disponible a:

esdelibro.es

COM T'HA ANAT?

Pas 6: els documents

Explora els documents

Et proposem

Explorar un document consisteix a localitzar i llegir de forma ràpida els llocs on es concentra la informació essencial: allò que anomenem punts rics en informació.

D'aquesta manera hom pot tenir una idea general del seu contingut sense necessitat de llegir-lo del tot.

Mitjançant la tècnica de l'exploració, analitza els documents que has trobat per al teu treball i busca-hi els punts rics d'informació de cada un d'ells.

Material disponible a:

esdelibro.es

AJUDA

Els punts rics en informació

Cada un dels documents impresos té punts rics en informació, que són els llocs on es concentra la informació essencial. Són els següents:

En els llibres:

- **El títol:** dona una primera pista sobre el contingut del text.
- **La contracoberta:** conté un breu resum del contingut.
- **El sumari:** ofereix un esquema general del contingut.
- **La introducció:** presenta el tema i, de vegades, explica com està estructurat el contingut: els diferents apartats o aspectes del tema a tractar, els capítols, etc.
- **La conclusió:** s'hi acostumen a repetir les idees més importants i s'hi sintetitza el més essencial del text.
- **L'índex alfabètic:** és un llistat de paraules clau dels temes tractats en el llibre que remet a les pàgines del llibre on són abordats aquests temes.

A l'interior del text són també punts rics en informació:

- **La primera i l'última frase de cada paràgraf,** en les quals sovint se sintetitza la idea principal d'aquest paràgraf.
- Les **paraules destacades** en negreta, cursiva o qualsevol altre recurs de tipografia.
- Els **gràfics, il·lustracions i esquemes.**
- Les **fotografies** i els seus **epígrafs.**

Als documents periodístics són punts rics en informació:

- Els **títulars:** títols, avanttítols i subtítols.
- Les **entradetes.**
- Els **requadres.**
- Les **frases entre cometes.**
- Les **fotografies i els seus peus de foto.**
- Les **infografies.**
- Les **postil·les o subtítols** que divideixen les informacions extenses.
- Les **fonts d'informació.**

A les pàgines d'Internet, a més dels que acabem d'esmentar, són punts rics en informació:

- La **URL o adreça** de la pàgina.
- **L'encapçalament:** inclou el títol de la pàgina i ens indica on som.
- El **cos:** conté el text, il·lustracions, etc.
- El **peu:** al peu, quan n'hi ha, apareixen dades relatives al responsable de la pàgina, la darrera data d'actualització, l'adreça de correu electrònic, etc.
- Els **enllaços o hipervincles:** són paraules o imatges subratllades i en color que relacionen unes pàgines amb altres. El subratllat no s'ha de confondre amb idees importants.
- Els **marcs:** diferents espais on apareixen dividides algunes pàgines web i que presenten informacions independents per les quals podem desplaçar-nos.
- El **mapa del web:** equivalent al sumari, és un esquema on es reflecteixen tots els continguts de la pàgina.

Pas 6: els documents

Selecciona els documents

Et proposem

La valoració consisteix a analitzar una sèrie d'aspectes que ens permetran seleccionar els documents que, en definitiva, utilitzarem després d'haver-los considerat útils i rebutjar els que hem considerat poc importants.

Mitjançant la tècnica de la valoració i amb l'ajuda del següent qüestionari, analitza els documents que has trobat per als teus treballs i selecciona els que t'interessen de debò.

Qüestionari per valorar els documents

Aplica aquest qüestionari a cada un dels teus documents:

El document conté informació sobre el meu tema d'investigació? Sí No

La informació està actualitzada? Sí No

És un nivell comprensible per a mi? Sí No

L'extensió és adequada al temps que tinc per fer el treball?
Sí No

L'autor o la font d'informació ofereix prou garanties de qualitat i rigor? Sí No

VALORACIÓ FINAL:

Seleccionat

No seleccionat

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas 6: els documents

Organitza les teves dades bibliogràfiques

Et proposem

Les fitxes bibliogràfiques serveixen per tenir organitzades les dades bàsiques d'un document: número que li hem assignat, títol, autor, editorial, etc. Un cop seleccionats els documents que utilitzaràs en la teva investigació, registra les seves dades en una fitxa bibliogràfica amb la seva signatura i el número d'ordre assignat per tu. Tot seguit et mostrem alguns models de fitxa que pots utilitzar en la teva investigació.

ENCICLOPÈDIES, DICCIONARIS O ATLES	
Document núm	
Títol	
Lloc de publicació	
Editorial	
Any	
Volum (si és una obra en diversos volums)	
Pàgines	
Biblioteca	
Signatura	

LLIBRES	
Document núm	
Autor	
Títol	
Lloc de publicació	
Editorial	
Any de publicació	
Capítols que m'interessen	
Pàgines que m'interessen	
Biblioteca	
Signatura	

ARTICLES DE REVISTA	
Document núm	
Autor	
Títol de l'article	
Nom de la revista	
Data de publicació	
Número de la revista	
Pàgines en què apareix l'article citat	
Biblioteca/hemeroteca	
Signatura	

Material disponible a:

esdelibro.es

Pensa en ©

Respecta les fonts d'informació.

Les fitxes bibliogràfiques serveixen per organitzar els documents que has seleccionat per a la teva investigació. També et serviran perquè, al final del teu treball, citis en una llista tots els autors i documents que has utilitzat durant la teva investigació. D'aquesta manera, exposes les fonts en què t'has basat i el teu respecte pels drets d'autor.

Material disponible a:

esdelibro.es

TEXTOS PERIODÍSTICS	
Document núm	
Autor	
Títol de l'article	
Nom del periòdic	
Data de publicació	
Pàgines on apareix el text	
Biblioteca/hemeroteca	
Signatura	

VÍDEO	
Document núm	
Autor	
Títol	
Lloc de publicació	
Editor	
Any d'edició	
Durada	
Biblioteca/mediateca	
Signatura	

CD-ROM	
Document núm	
Autor	
Títol	
Lloc de publicació	
Editor	
Any de publicació	
Durada	
Biblioteca/mediateca	
Signatura	

PÀGINA WEB	
Document núm	
Nom de l'autor (o, si no s'hi troba fàcilment, el nom de l'organització responsable del lloc)	
Adreça URL completa	
Data de la darrera actualització de la pàgina	
Data de consulta de la pàgina	

Pas 7: la informació

Ets un lector crític?

Et proposem

Completa el següent test.

1. Quan llegeixes un document, tens en compte qui n'és l'autor?
 a) Sempre   b) Algunes vegades   c) Mai
2. Si el document prové d'algun mitjà de comunicació, et fixes si el periodista hi anomena les seves fonts d'informació?
 a) Sempre   b) Algunes vegades   c) Mai
3. Quan els documents es refereixen a fets històrics o d'actualitat, procures contextualitzar aquests fets (autor, lloc, època, etc.)?
 a) Sempre   b) Algunes vegades   c) Mai
4. A mesura que llegeixes els documents, ¿penses en quin és el teu punt de vista i si estàs d'acord, o no, amb les dades i opinions que s'hi exposen?
 a) Sempre   b) Algunes vegades   c) Mai
5. ¿T'agrada buscar documents que ofereixin enfocaments diferents o que adoptin distintes perspectives sobre el teu tema d'investigació?
 a) Sempre   b) Algunes vegades   c) Mai
6. Ets capaç d'adonar-te quan en un document es defensa una idea determinada?
 a) Sempre   b) Algunes vegades   c) Mai
7. ¿Ets capaç d'identificar la intenció comunicativa de l'autor en un document: per exemple, si et vol convèncer o vendre't alguna cosa?
 a) Sempre   b) Algunes vegades   c) Mai
8. Et resulta fàcil identificar el conflicte que planteja un text?
 a) Sempre   b) Algunes vegades   c) Mai
9. Se t'acudeixen solucions a aquests conflictes?
 a) Sempre   b) Algunes vegades   c) Mai
10. Alguna vegada, a mesura que llegeixes un text, ¿has estat conscient de les emocions i els sentiments que, com a lector, t'ha provocat?
 a) Sempre   b) Algunes vegades   c) Mai

Material disponible a:

esdelibro.es

Si has tingut 10 respostes a):

Enhorabona! Tens bones aptituds de base per a la lectura crítica. En aquest pas podràs consolidar-les i ampliar-les.

Si les teves respostes a) són entre 5 i 10:

Pots millorar força la manera com tens d'enfrontar-te críticament a un document. Fes les activitats d'aquest pas i augmentaràs la teva actitud crítica.

Si les teves respostes a) són menys de 5:

Compte! Et poden passar inadvertits molts aspectes bàsics d'un document. Para atenció a les activitats que et proposem en aquest pas per ampliar i consolidar les teves habilitats com a lector.

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas 7: la informació

Trobar respostes a les meves preguntes

Et proposem

En els documents es busca la informació que serveix per a la teva investigació. Aplica aquesta tècnica als teus documents.

a. Numera les teves preguntes.

b. Busca en els documents seleccionats la resposta a cada pregunta. Registra la informació que hagis localitzat com a resposta a les teves preguntes inicials en una taula com aquesta:

Les meves preguntes inicials	Respostes trobades	Documents en què tinc la resposta

Material disponible a:

esdelibro.es

Pensa en ©

Si fotopies o escaneges, sigues legal

Recorda que solament és possible fotocopiar o escanejar legalment pàgines de llibres o revistes de dues maneres: bé a casa teva, amb el teu propi escàner o fotocopiadora (sempre que ho facis per al teu exclusiu ús privat), bé en copisteries, biblioteques, centres d'ensenyament, etc, que comptin amb l'autorització d'autors i editors, és a dir, amb la llicència de reproducció de CEDRO.

Pas 7: la informació

Anotar per citar

Et proposem

En llegir els documents, pots marcar alguna cita i copiar-la més tard en una fitxa, en la qual hauràs d'annotar també les dades del document d'on l'has copiat.

Aquestes fitxes de cites et serviran per incloure en els teus treballs cites literals posades entre cometes dels autors les obres dels quals has consultat. Utilitza aquesta fitxa per anotar-hi la cita que has seleccionat i el document d'on procedeix

Fragment seleccionat

Autor

Títol

Lloc de publicació

Editorial

Any de publicació

Pàgina en què apareix el fragment

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas 7: la informació

Comparar dos textos

A més

En fer la teva investigació, moltes vegades trobes dos o més documents que tracten el mateix tema.

Cal, doncs, fer una síntesi en la qual es reflecteixin les informacions en comú que hi ha en els dos textos i les que són diferents.

Per aprendre a fer una síntesi, segueix la següent seqüència.

- a. Llegeix els dos textos.
b. Assenyala les idees principals i secundàries de cada un.

TEXT 1	TEXT 2
IDEES PRINCIPALS	IDEES PRINCIPALS
IDEES SECUNDÀRIES	IDEES SECUNDÀRIES

- c. Pensa quin és el tema comú d'ambdós textos.

- d. Anota i ordena les informacions que siguin comunes i les que siguin diferents.

INFORMACIONS COMUNES	
INFORMACIONS DIFERENTS	
TEXT 1	TEXT 2

- e. Amb l'ajuda de les teves notes, redacta la síntesi dels dos textos.

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas 7: la informació

Distingir fets i opinions

A més

Alguns documents (els assaigs o els textos periodístics, per exemple) no solament exposen fets, processos, accions, etc., sinó que expliquen també teories o defensen opinions. En aquests casos un bon treball d'investigació ha de deixar constància d'elles comentant-les des d'un punt de vista personal. Aplica aquesta estratègia a la teva investigació seguint la següent seqüència.

- Llegeix un dels documents que has seleccionat.
- Distingeix-hi el que és informació (sobre fets, processos, accions, etc.) del que són opinions (de l'autor o autors del document).

TEXT 1	INFORMACIONS
	OPINIONS

- Enumera els arguments que s'hi defensen i escriu-los assenyalant la font d'on procedeixen i fent-ne una primera valoració personal.

ARGUMENTS	EMISSORS
VALORACIÓ PERSONAL	

- Ara fes el mateix amb la resta de documents. Anota les teves conclusions de la mateixa manera.

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas 8: el guió

Acaba el teu diagrama

Et proposem

Amb la lectura dels documents els teus coneixements s'han ampliat. Ara pots completar el diagrama que vas fer a l'inici (Pas 4) amb les noves informacions que has obtingut. Ja tens molta més informació que hauràs d'integrar de forma clara i ordenada en un text personal. Per fer-ho, procedeix de la següent manera.

- Agafa el diagrama que vas elaborar.
- Escriu les noves informacions que tens a la branca corresponent del diagrama, segons el tema.
- Pot ser que hagis trobat algun concepte nou i interessant que t'obligui a incorporar una nova branca. Fes-ho, si és necessari, per poder consignar altres idees complementàries.
- Quan consideris que l'esquema està definitivament acabat, pots agafar-lo com a base del guió.

Aquest diagrama serà l'eina que et permetrà, en moments més avançats del procés, perfilar, completar i enriquir el guió del treball.

Material disponible a:

esdelibro.es

Pensa en ©

Recorda els següents consells:

- Deixa molt clar quines idees són teves i quines no.
- No copiïs fragments de text llargs, per evitar que el teu treball sigui un «talla i enganxa».
- Valora i respecta les aportacions dels autors dels documents que has utilitzat, indicant sempre les fonts d'informació.

Pas 8: el guió Fes el guió

Et proposem

Tenint en compte el diagrama que has completat, defineix el guió de l'informe que elaboraràs. T'ajudarà seguir aquestes etapes.

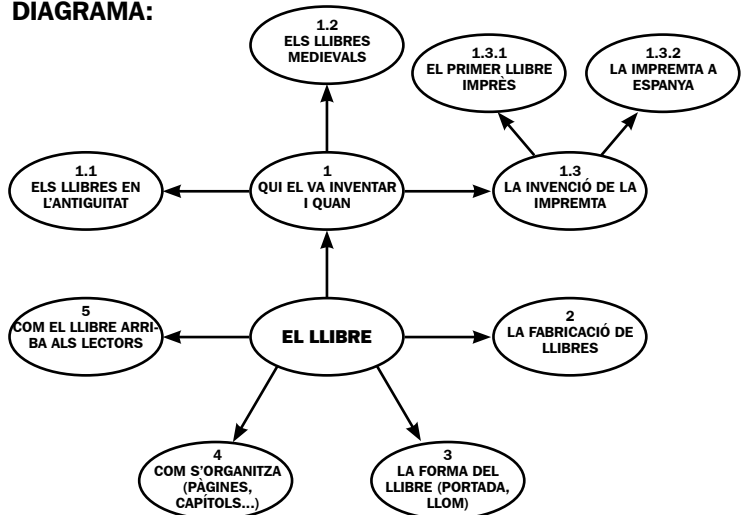
AJUDA

La forma més utilitzada per exposar les conclusions d'una investigació és l'informe, text expositiu on es presenten de forma clara i ordenada distintes informacions (dades, fets, conclusions, etc.) i que té com a finalitat demostrar els coneixements que la persona posseeix sobre el tema objecte d'investigació, els treballs i fonts consultats i les conclusions a què s'ha arribat al llarg del procés d'investigació.

- Posa un títol provisional al treball.
- Remarca el títol dels diferents capítols, apartats i subapartats, organitzats segons les branques que vas incloure en el diagrama.
- Torna a revisar el guió del treball i confronta'l amb les notes que has pres fins ara per cerciorar que no et falta res i que el guió realment et satisfà.
- Revisa també si has tingut en compte tots els aspectes necessaris del teu tema en funció dels objectius que havies definit prèviament per al treball (què vols comunicar, a qui va adreçat, etc.).

Ara et mostrarem un exemple de pas de diagrama a guió.

DIAGRAMA:

Material disponible a:

esdelibro.es

GUIÓ:

Títol provisional del treball: El Llibre

Capítols:

1. Història dels llibres

1.1. Els llibres en l'Antiguitat

1.2. Els llibres medievals

1.3. La invenció de la impremta

1.3.1. El primer llibre imprès

1.3.2. La impremta a Espanya

.....

2. Com es fabriquen?

3. La forma dels llibres

4. Organització del contingut

5. Com arriben els llibres als lectors?

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas 9: sigues original

Citar

Et proposem

Citar consisteix a copiar literalment algun fragment d'un autor. Sempre que citis recorda que has d'escriure entre cometes el fragment citat i afegir una nota bibliogràfica al final. Ara, revisa les notes que vas prendre anteriorment i prova de fer alguna cita amb els documents que has seleccionat per a la investigació. Et pots basar en aquests exemples.

Material disponible a:

esdelibro.es

AJUDA

Quan insereixis cites en el teu esborrany, podràs fer-ho de dues maneres:

Cita a peu de pàgina o al final del capítol.

Copia el fragment de l'obra que t'interessa. Escriu-lo entre cometes o en lletra cursiva i fes al final una crida, (1).

Exemple:

«Seria un error creure que de la comunitat de llengua en podem concloure la consanguinitat, que una família de llengües coincideix amb una família antropològica. La realitat no és tan simple. Hi ha, per exemple, una raça germànica, de característiques antropològiques molt netes: cabells rossos, crani allargat, talla elevada, etc; el tipus escandinau n'és la forma més perfecta. Però, ni de lluny, totes les poblacions que parlen llengües germàniques responen a aquesta descripció; els almans, posem per cas, al peu dels Alps, tenen un tipus antropològic molt diferent dels escandinaus.» (1).

Després, escriu a peu de pàgina o al final del capítol el número de crida (1) i al costat la font d'on has tret la cita:

(1) Saussure, Ferdinand de, *Curs de lingüística general*. Barcelona: Edicions 62/Diputació de Barcelona, 1990, p. 288. (Trad. Joan Casas).

Cita a la bibliografia final

Copia el fragment que t'interessa i escriu al final, entre parèntesi, el nom de l'autor i l'any de publicació del document d'on has tret la informació. Aquesta forma de cita és útil si fas servir el mateix format a la bibliografia final.

Exemple:

«Seria un error creure que de la comunitat de llengua en podem concloure la consanguinitat, que una família de llengües coincideix amb una família antropològica. La realitat no és tan simple. Hi ha, per exemple, una raça germànica, de característiques antropològiques molt netes: cabells rossos, crani allargat, talla elevada, etc; el tipus escandinau n'és la forma més perfecta. Però, ni de lluny, totes les poblacions que parlen llengües germàniques responen a aquesta descripció; els almans, posem per cas, al peu dels Alps, tenen un tipus antropològic molt diferent dels escandinaus» (Saussure, 1990).

A la bibliografia final hauria d'aparèixer així:

Saussure, F. de (1990): *Curs de lingüística general*. Barcelona: Edicions 62/Diputació de Barcelona, 1990, p. 288 (Trad. Joan Casas).

Pas 9: sigues original

Parafrasejar

Et proposem

Parafrasejar consisteix a dir una idea expressada abans per un altre autor, però amb les teves pròpies paraules.

EXEMPLE

Text d'un dels teus documents seleccionats

«Seria un error creure que de la comunitat de llengua en podem concloure la consanguinitat, que una família de llengües coincideix amb una família antropològica. La realitat no és tan simple. Hi ha, per exemple, una raça germànica, de característiques antropològiques molt netes: cabells rossos, crani allargat, talla elevada, etc; el tipus escandinau n'és la forma més perfecta. Però, ni de lluny, totes les poblacions que parlen llengües germàniques responen a aquesta descripció; els almans, posem per cas, al peu dels Alps, tenen un tipus antropològic molt diferent dels escandinaus» (Saussure, 1990).

El teu text

Saussure (1) refusa la identificació entre llengua i raça i ho exemplifica a partir dels pobles que parlen llengües germàniques i que, a la vegada, tenen notables diferències antropològiques.

Ara aprendràs a parafrasejar i a utilitzar-ho en el teu propi treball d'investigació. Segueix aquests passos:

- Identifica aquells documents de la teva investigació dels quals citaràs algun fragment en el teu informe final.
- Ara, explica en un text propi el mateix que l'autor del document que has llegit, però utilitzant les teves pròpies paraules. Per parafrasejar correctament, pots utilitzar algunes fórmules com: «d'acord amb...», «tal com afirma...», «segons l'opinió de...», «tal com assenyala...», «segons demostra...», etc.
- Usa aquesta llista de control per revisar que has parafrasejat correctament:
  - He entès bé el text original?
  - En algun moment atribueixo a l'autor del text alguna cosa que no diu?
  - Sóc fidel a la idea original que l'autor va voler transmetre, encara que la utilitzi en un context diferent?
  - Utilitzo els mateixos to i registre lingüístic del text original?
  - ¿He introduït els canvis lingüístics necessaris per expressar el contingut del document amb les meves pròpies paraules (ús de termes equivalents, paraules que m'agraden més o entenc millor, canvi de certes estructures gramaticals, etc.)?
- Comprova que també has esmentat el nom de l'autor la idea del qual has expressat, ja que hauràs d'incloure la referència a peu de pàgina, al final del capítol o a la bibliografia final.

Material disponible a:

esdelibro.es

Paso 9: sé original

La bibliografia

Et proposem

En presentar les conclusions de la teva investigació hauràs de citar tots els autors o fonts de què hagis pres informacions, cites, cites textuais, gràfics, etc. Així, al final del teu informe, has d'incloure una llista amb les dades de tots els documents utilitzats.

Aquesta llista és la bibliografia. Torna a revisar la teva investigació -fitxes, anotacions, esquemes...- per cerciar-te que no has plagiat cap idea de manera inconscient. Valora també les aportacions fetes per tu i que et semblin realment originals. Ara fes la llista bibliogràfica, en la qual hauràs d'incloure els autors de tots els documents en què t'has basat. Aquests exemples t'ajudaran:

Material disponible a:

esdelibro.es

a. Llibres. Fes una llista de tots els llibres consultats i cita'ls en la bibliografia d'una d'aquestes formes:

COGNOM DE L'AUTOR, Inicial/s del nom. Títol. Lloc de publicació: Editor, any de publicació.	MARTORELL, J. <i>Tirant lo Blanch</i> . València: Generalitat Valenciana, 1992.
COGNOM DE L'AUTOR, Inicial/s del nom (any de publicació). Títol. Lloc de publicació: Editor	MARTORELL, J. (1992). <i>Tirant lo Blanch</i> . València: Generalitat Valenciana.

b. Articles d'enciclopèdia. Reuneix tots els articles d'enciclopèdia que has utilitzat i cita'ls així:

Títol de l'article. Títol de l'enciclopèdia. Lloc de publicació: Editor, any de publicació, volum de l'enciclopèdia, núm. de la primera pàgina de l'article - núm. de l'última pàgina.	Martorell, Joanot. <i>Gran Enciclopèdia Catalana</i> . Barcelona: Enciclopèdia Catalana, S.A., 1976, vol. 9, pàgs. 663-666.

c. Articles de revista, periòdic, etc. Enumera els articles de revistes o periòdics de la següent manera:

COGNOM DE L'AUTOR, Inicial/s del nom. Títol de l'article. <i>Títol de la revista</i> , any de publicació, número de la revista, núm. de la primera pàgina de l'article - núm. de l'última pàgina.	BADIA, L. "El Tirant, la tradició i la moral". <i>Serra d'Or</i> , 1991, núm. 373, pàgs. 56-59.

També podries posar l'any de publicació entre parèntesi darrere el nom de l'autor, com en la segona opció que hem vist per citar un llibre. BADIA, L. (1991). "El Tirant, la tradició i la moral". *Serra d'Or*, núm. 373, pàgs. 56-59.

d. Pàgines web. Finalment, consigna totes les pàgines web que hagis consultat i indica, almenys, la seva adreça i la data de consulta.

Tirant lo Blanch.	http://ca.wikipedia.org/wiki/Tirant_lo_Blanch Consulta: 23 d'abril de 2006.

Per fer públiques les conclusions del teu treball d'investigació, pots utilitzar diverses formes (text escrit, text oral, informació gràfica...), en les quals predominen diferents tipus d'informació. L'elecció d'una forma o d'una altra depèn de diversos elements:

- La informació que vols transmetre.
  - La intenció amb què vols comunicar.
  - El públic al qual t'adreçaràs.
- Ara pensa en la teva investigació i segueix aquests passos.

a. Defineix els aspectes que figuren en aquesta taula:

QUÈ VULL COMUNICAR?	A QUI EM DIRIGIRÉ?	COM HO FARÉ?
Quina és la meva intenció?	Companyes de classe	Forma de presentació del treball: paper, format electrònic, audiovisual...
	Professor o professora	Forma d'exposició escollida: article periodístic, assaig, discurs...
	Públic especialitzat	Enfocament: general, parcial, exhaustiu...
	Públic general	Llenguatge adequat: culte, col·loquial, familiar...
	Etc.	To predominant: seriós, irònic, humorístic...

Por ejemplo:

QUÈ VULL COMUNICAR?	A QUI EM DIRIGIRÉ?	COM HO FARÉ?
Explicar la meua investigació als companys de classe de manera que s'interessin pel tema del meu treball.	Als companys de classe.	Forma de presentació del treball: format electrònic (PowerPoint)
		Forma d'exposició escollida: informe
	Quan el publiqui, als visitants de la pàgina esdelibro.es.	Enfocament: parcial
		Llenguatge adequat: col·loquial
		To predominant: seriós

Material disponible a:

esdelibro.es

Pensa en ©

La informació gràfica també té amo.

La informació gràfica (dibuixos, esquemes, fotografies, infografies, plànols, mapes, etc.) també pot ser una propietat intel·lectual d'una persona o d'una empresa. Per això, abans d'incloure-la en un treball, t'has d'informar sobre les condicions del seu ús, demanar autorització als seus creadors per a usar-la i citar-los, tant ells com les fonts originals.

b. Pensa en la informació gràfica que pots utilitzar.

Els esquemes, fotografies, dibuixos, croquis i gràfics constitueixen un important complement dels textos o fins i tot poden ser les informacions predominants. Per això has d'incloure aquest tipus d'informació, que pot ser d'elaboració pròpia o treure de diferents fonts. Pensa en el tipus d'informació gràfica que pots incloure en el teu treball final tenint en compte la forma de presentació que utilitzaràs:

- Fotografies pròpies.
- Fotografies d'altres fonts.
- Gràfics propis.
- Gràfics d'altres fonts.
- Esquemes d'elaboració pròpia.
- Esquemes presos d'altres autors.
- Dibuixos propis.
- Dibuixos d'altres autors.

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas 10: l'informe

Fes un esborrany

Et proposem

L'esborrany és la primera versió d'un text, sobre la qual faràs canvis i correccions. S'elabora a partir del guió. A mesura que vas introduint-hi correccions tindràs una nova versió de l'esborrany, cosa per la qual t'interessa anar-les numerant.

- a. Agafa el guió (el vas acabar al pas 8).
- b. Comença a redactar els paràgrafs que desenvolupin totes les idees que hi has anat incloent.
- c. A mesura que redactis els diferents apartats fes-ne una primera correcció:
  - Fes una primera lectura del conjunt fixant-te exclusivament en el desenvolupament de les idees.

S'entén el que has volgut expressar?

Té un ordre lògic?

Falta alguna cosa?

Has citat les fonts en què t'has basat?

Es repeteix massa vegades la mateixa idea? Sobra alguna cosa?

Aquest paràgraf aniria millor en un altre lloc?

En el marge pots anotar: afegir, reduir, suprimir o moure.

- Agafa l'esborrany i comprova que s'hi desenvolupen els diferents capítols o apartats que has previst i que van acompanyats dels gràfics, els esquemes o les il·lustracions adequades.
- Torna a llegir-lo parant atenció a l'ortografia, la puntuació, els accents, la sintaxi, etc.
- Comprova que cada cita va acompanyada de la nota bibliogràfica

Material disponible a:

esdelibro.es

Algunes normes bàsiques de redacció.

La finalitat del teu informe és que transmeti la informació de forma clara i ordenada i que mantingui l'interès de les persones que el llegiran. Per això tingues en compte els següents consells de redacció:

- Evita que hi hagi uns capítols molt llargs i altres de molt curts; distribueix la informació de forma equilibrada.
- Distribueix també la informació gràfica i visual de forma equilibrada i coherent. Procura que les imatges que esculls enriqueixin el text.
- A cada capítol, distribueix les idees en paràgrafs. Recorda que cada paràgraf ha de desenvolupar una idea o un aspecte diferent d'una mateixa idea.
- Evita la monotonia: no donis dades òbvies ni repeteixis la mateixa idea en llocs diferents del treball.
- Procura oferir les dades de forma progressiva i ordenada: fes que cada idea o concepte nou es recolzi en un de ja conegut o explicat anteriorment.
- Procura enllaçar unes parts del text amb altres utilitzant connectors i marcadors textuais.

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas 10: l'informe

Redacta el teu informe

Et proposem

Un bon informe escrit ha de presentar una determinada estructura i ajustar-se a certes normes de redacció per tal que sigui al més clar possible i permeti trobar de manera ràpida les informacions que interessin.

Per donar al teu informe escrit una forma adequada, segueix aquests passos.

a. Agafa el teu esborrany i decideix el títol definitiu que expressi més bé el contingut del teu treball i, si ho creus necessari, un subtítol que precisi una mica més la idea. Amb aquestes dades elabora una portada on consti també el teu nom (si el treball és individual) o el teu i el de tots els membres de l'equip (si el treball és col·lectiu). Escriu també en aquesta portada la data de conclusió del treball.

b. Redacta una introducció i una conclusió final.

- A la introducció exposa el tema escollit, els objectius de la teva investigació i els seus límits, així com les diferents parts o blocs de contingut en què has dividit el treball.
- Com a conclusió, sintetitza les principals idees recollides en la teva investigació.

c. Completa la bibliografia final recolzant-te en la llista provisional que vas elaborar al pas 9.

d. Inclou una primera pàgina on consti un sumari de l'informe, amb els títols dels diferents apartats i els números de les pàgines en què comencen. Aquest sumari coincidirà en gran part amb el guió que vas elaborar per redactar el treball.

e. Finalment, pensa en el disseny de la coberta que protegirà el teu informe.

f. Torna a llegir tot el que has escrit i fes les darreres correccions i adaptacions que creguis necessàries. És possible que encara hagi d'anul·lar, afegir o canviar paràgrafs o apartats, o que calgui corregir algunes repeticions lèxiques, imprecisions, faltes d'ortografia, etc.

g. Quan estiguis satisfet i creguis que no el pots millorar més, tindràs l'informe definitiu. (Si has utilitzat un processador de text, el teu informe estarà llest; si l'has fet manuscrit, hauràs de passar-lo en net.)

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas 10: l'informe

Comprova que...

Et proposem

Fes servir aquesta llista de control per avaluar que no has oblidat res.

He pensat en les paraules clau relacionades amb el tema d'investigació	Sí	No
He consultat documents variats	Sí	No
He seleccionat els documents més interessants per al meu treball	Sí	No
Els he llegit i he pres notes	Sí	No
He sintetitzat les idees més importants, en lloc de copiar-les	Sí	No
He confeccionat un diagrama	Sí	No
He escrit un guió	Sí	No
He escrit un esborrany del treball fent servir el meu guió	Sí	No
He inclòs una introducció on es delimita el tema	Sí	No
He inclòs una conclusió	Sí	No
He inserit cites	Sí	No
He comprovat que en totes les cites s'esmenta la seva procedència	Sí	No
He passat en net l'esborrany final	Sí	No
He diseñado una cubierta	Sí	No
He dissenyat una coberta		
el títol	Sí	No
el subtítol	Sí	No
el nom dels autors	Sí	No
la meva classe	Sí	No
la data	Sí	No
una il·lustració o un adorn a les vores	Sí	No
He inclòs un sumari detallat al segon full	Sí	No
He il·lustrat el meu treball	Sí	No
He inserit peus de foto en totes les imatges	Sí	No
He inclòs una bibliografia amb les dades dels documents utilitzats	Sí	No

Material disponible a:

esdelibro.es

Pensa en ©

Tu també ets un creador.

Des del moment que el teu treball adquireix la forma definitiva, ets l'amo de les teves idees, i aquesta propietat intel·lectual et pertany. Així que, quan algú les utilitzi com a base de partida per a altres treballs, també haurà de citar-te. No ho oblidis!

Pas 10: l'informe

L'exposició oral

A més

Quan s'exposa oralment no es tracta de llegir un text, sinó de transmetre les idees creant interès en els qui escolten. Per això hauràs de fer un bon treball previ d'investigació i preparar unes fitxes amb notes esquemàtiques que et serveixin de recordatori. També és important fer prèviament un petit assaig de la teva exposició.

Les teves notes han d'incloure:

- el títol,
- el pla,
- la introducció i la conclusió,
- els punts més importants que has de tractar,
- fórmules per canviar d'un tema a un altre,
- cites, referències de documents, etc.

És important que el text de les notes sigui clar i que l'escriguis amb lletres grans utilitzant diferents colors, símbols, etc. Escriu només en una cara de la fitxa, i numera-les.

Exposa les teves idees de forma ordenada. Pots fer-ho seguint la següent estructura:

1. Introducció

Pot ser un text en què avancis el tema o pot ser també una cita, una anècdota, una pregunta, la referència a un tema tractat a classe, etc.

2. Desenvolupament

Al principi de l'exposició presenta el pla amb els principals temes que tractaràs. Pots escriure'l a la pissarra, perquè estigui a la vista de tothom. Hauràs de recordar-lo al llarg de l'exposició; per exemple, quan comencis un nou apartat. Després, comença a desenvolupar cada apartat. Per fer-les més clares i interessants, pots il·lustrar les teves explicacions amb alguns elements com, per exemple, gràfics, dibuixos, fotos, mapes, diapositives, transparències, maquetes, gravacions, etc.

3. Conclusió

És el final; hi has de repetir les idees més importants i exposar-hi les conclusions a què has arribat en la teva investigació. Pots acabar-la amb una cita que faci la cloenda atractiva.

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas 10: l'informe

El panell o mural

A més

Hem vist dues formes de presentació: una en què predomina el text escrit, una altra en què predomina el text oral, i ara veurem una forma de presentació en què es combinen el text escrit i la informació gràfica, amb predomini d'aquesta darrera.

Com ha de ser un bon mural?

Algunes característiques dels murals són:

- Obliguen a condensar les idees al màxim i a posar solament l'essencial.
- Es presten al treball en equip, en què cadascú pot aportar les seves habilitats (redactar, resumir, retolar, dibuixar, etc.).
- Tenen un component artístic i estètic que no es pot oblidar.
- Poden ser utilitzats com a base per a una exposició oral.
- La seva presentació és molt important i segueix unes regles:
  - * La proporció de textos i imatges ha de ser equilibrada.
  - * S'han de deixar marges i espais entre els documents perquè el contingut estigui més clar.
  - * S'han d'agrupar els continguts per apartats, col·locant els documents d'un mateix tema en una mateixa zona del mural.
  - * Es poden ressaltar alguns documents, situant-los en certs llocs, emmarcant-los, acolorint-los, amb fletxes, etc.
  - * S'ha de respectar el sentit de la lectura, d'esquerra a dreta i de dalt a baix.

Tot i que alguns murals es fan sobre cartolina, també es pot fer, per exemple, un mural més gran en un tauler d'anuncis.

Material disponible a:

esdelibro.es

Pas I I: a Internet

És de llibre la teva investigació?

Et proposem

Respon sincerament el següent qüestionari.

Si obtens la puntuació necessària passaràs a la fase de publicació a www.esdelibro.es

ÉS DE LLIBRE LA TEVA INVESTIGACIÓ?		
1. ¿Has procurat que l'elecció del tema d'investigació fos personal i basada en els interessos i necessitats propis?	sí	no
2. ¿Has valorat prou les teves pròpies idees i creacions originals?	sí	no
3. ¿Has respectat i valorat les idees i creacions originals dels companys en el cas que una part o tot el treball l'hagis fet en grup?	sí	no
4. ¿Has evitat copiar totalment o en part el tema proposat per algun dels companys de classe?	sí	no
5. ¿Has evitat imitar o copiar totalment o en part alguna idea o creació original d'algun dels teus companys?	sí	no
6. Si el treball ha estat guiat pel teu professor o alguna altra persona, has recordat citar-lo?	sí	no
7. ¿Has procurat que les teves fonts d'informació siguin totes les que s'indicaven al contracte?	sí	no
8. ¿Has verificat que les teves fonts d'informació siguin fiables?	sí	no
9. Has anotat sempre les teves fonts d'informació?	sí	no
10. ¿Has citat totes i cada una de les teves fonts d'informació (llibres, periòdics, revistes, CD-ROM, Internet, etc.) en la bibliografia final?	sí	no
11. ¿Has posat entre cometes les frases literals pronunciades per altres o les cites tretes de les teves fonts d'informació indicant en la nota bibliogràfica d'on procedeixen?	sí	no
12. ¿Has citat també les teves fonts d'informació en el cas de dades recollides a través d'enquestes o entrevistes fetes a altres persones?	sí	no
13. ¿Has fet constar les informacions utilitzades que has tret de discursos o xerrades on hagis assistit?	sí	no
14. ¿Has recordat de citar els autors dels gràfics, fotografies o il·lustracions que has utilitzat en el teu treball?	sí	no
15. Si has elaborat un esquema, un gràfic, un quadre, etc., que, tot i ser personal, ha estat inspirat en alguna cosa feta per algú altre, ho has fet constar?	sí	no
16. ¿Has fet constar al final del teu treball una bibliografia completa amb tots els documents de qualsevol tipus que has consultat?	sí	no
17. ¿Has valorat i agraït l'ajuda dels bibliotecaris, professors i altres persones que t'han orientat en el procés?	sí	no
18. ¿Has tractat amb cura els llibres i altres documents consultats?	sí	no

Material disponible a:

esdelibro.es

19. ¿Has estat conscient de la quantitat d'esforços que molts creadors i professionals, al llarg de molts anys i segles, han realitzat perquè aquestes idees t'arribin en els diversos suports d'informació?	sí	no
20. ¿Has valorat els autors en què t'has basat per fer el teu treball?	sí	no
21. En el cas d'haver fotocopiats algun article o unes pàgines d'un llibre per fer el teu treball, ¿ho has fet en un centre autoritzat pels autors o editors, és a dir, amb la llicència de reproducció que atorga CEDRO?	sí	no
22. ¿Has estat conscient que les idees que has manejat al llarg del procés són propietat intel·lectual dels autors que les van crear?	sí	no
23. Has evitat apropiarte de les idees d'altri? Has tingut cura d'evitar copiar o plagiar?	sí	no
24. ¿Has procurat evitar l'efecte puzzle o excés de cites d'altres i has preferit reelaborar la informació obtinguda fent una síntesi personal?	sí	no
25. ¿Has tingut en compte algunes actituds i accions, ja siguin involuntàries o intencionades, que vulneren els drets d'autor?	sí	no
26. ¿Has aportat les teves pròpies idees enriquint així amb el teu punt de vista el tema del teu treball?	sí	no
27. ¿Has deixat ben clar en la teva investigació quines opinions són teves i quines són d'altres?	sí	no
28. ¿Ets conscient que, des del moment que has donat una forma original a la teva investigació, també ets un creador?	sí	no
29. ¿Desitges publicar el teu treball i que els altres se'n beneficiïn, respectant i valorant els teus drets com autor?	sí	no
30. Tens clar, ara, què és pensar en ©?	sí	no
PUNTUACIÓ TOTAL		

Si tens més de 25 respostes afirmatives,
el teu treball d'investigació original pot ser publicat a esdelibro.es.

Material disponible a:

esdelibro.es

UNA INICIATIVA DE:

AMB EL SUPORT DE:

Aquest document forma part d'És de llibre, programa educatiu per fomentar la lectura, la creació textual i el respecte als drets d'autor, promogut per CEDRO i adreçat al conjunt de la comunitat educativa.